

Nεemii **Di mpátiri tɔ̀ tì náàntì**

Nεemii kó dipátiri ti náá nNεemii kpéi nke, wèè do tú okpààtì Aditakisési kóo tǔntì diwè. Kòo kòbe mabèe kò nSedisadεmmu kέwēténí kóò nàké Sedisadεmmu εì domè kè dè dò mmesémme kòo tì kèè kòo yèmmèe caàrè mediè. Mεmme kòo mα kuce okpààtì ke bo kò nkéyà Sedisadεmmu do mèè botí, ke bo wète kémaá iduotí kémaánè dihèi.

Nεemii kǔnyauti kpéi ndo te kè kuduotí maá kédeè, dè do ò yòunèmu mediè, ke yé be dootitabè do bomèmu ke dó kέpaa mmutǔmmú, kòo ndake be kpéi nke yáúkunko betǔmbè kǔntì, kè kuduotí kó mumarimùu deè yewè sipísìnùmmù nè yèdéè miεke.

Nεemii do dó kétüntemu kuduotí kupànkù ò maá kù kó dibanni, kébenke bè dò nkémpí mmèè botí Kuyie ncíètè nè bèè pī nte miεke mutǔmmú, nè bè bo ndakemè teom̄pùtè yìè kpéi.

Di mpátiri náàntì duó ke dòmmè

1. Okpààtì Aditakisési pāmè Nεemii kuce kòo bo kò nképààrè Sedisadεmmu 1:1-2:10
2. Bè wète ke maámè Sedisadεmmu kó iduotí 2:11-7:72
3. Esitadasi kàammè Kuyie nkuó pátiri kè Sifube banté bè yeténèmmè Kuyie 8-10
4. Nεemii do pī mmùù tǔmmú temù 11-13

Bè nàkémè Nεemii Sedisadεmmu kpεti dòmmè

1 Okpààtì Aditakisesi kpàtì benni sipísidè kperi mièke nke, otànkù bè tu wè Kiside* o mièke, ke sǎ mmí Akadia birè Nèemii kè m bo diheidìè Susi mièke.

2 Kè n tebite Ananni ítéńí Sedisadèmmu Sudaá tenkè kékòtení ke neínè benítibè mabè, kè m bè beke sifube bèè do tú tidaatì ke kòńko be kpèti dòmme, nè Sedisadèmmu kpèti dòmme.

3 Kè bè n tǎńné ke dò: Tidaatì tìi kòńko ke bo Sudaá tempǎ mmieke bè bo mesémmè diemè mièke nke nè ifeí dièyì. Sedisadèmmu kó iduotí pànte pàntemu, kè yecàkè yèè do kpèti dihei kó yebòrè kè yè còuté.

Nèemii kuònnèmè Kuyie nSifube kpéí

4 N kèè diì mònni de kó tináańtì kénkari ke kuò, ke dò yewe péu kè n yèmmè cààrè mediè nkè m bou dinùù kénkuònnè Kuyie nkunku kùù bo keĩnkè ke tú:

5 Áú! N Yiè nKuyie nfǎ nwèè bo keĩnkè, fǎ nwèè de u kè ti da dé, fǎ nwèè pǐ mmetaummè a dòònnèmè a kòbe, ke kuò mmesémmè bèè da dó ke pǐ nha tannò,

6 wǎētení m bíékè, kénté kékeè n da kuònnè diì dabònnì, n da báámmu keyènkè nè kuyie a kó betǎmbè Isidayeeribe kpéí, ti bantému meyeyi ntínti Isidayeeribe ti dòò mè. Mí nnè n yembè ti cààrèmu.

7 Ti da cààrèmu mediè, ti í tũnnemè a tannò nè a tié nnè a kuó a duó ndè a kóo tǎnti Mǎyiisi.

8 Kuyie ndentení a do nàké diì nùù a kóo tǎnti Mǎyiisi diì tu: Kè ti yete a kpèti a bo ti cíe nkè tí ta ibotí teì mièke.

---

* **1:1 Kiside:** Bè do kaammè betǎàbè nè ti bè kaammè dè í wǎ. Be kóo tǎnkù Kiside berínè ti kó betǎàbè tepítè nè oketiwè nè tepítè nè odéri de cuokè nkè (diyoséè nè mewaaanaà nde cuokè).

⁹ Kè ti me nwètení a borè ke tũnne a tannò ke dɔori yè yèmmè, bá kè dè s̄ nti ciété ke bo itemmànke, a bo wète ké ti tí ndibòrì a tãáté di ke dó a yètìrì ndè yu.

¹⁰ Ti Yiè nKuyie nti tú a tɔmbè mbe, a nìtibè, f̄s̄ ti deeté nè a kó tikpetì nè a wèrímú diemù.

¹¹ Áú! N Yiè nKuyie, kénté mí nha kóo tɔntí, n da báámmè, a kó betɔmbè tɔbè bèè da dé, bè da báámmè, dɔò n da m̄ú tì, yóu kòo kpààti n kénté.

De m̀nnì m̄i do tú wèè yaurí okpààti menàà nkòò yà.

2

Bè p̄amè Neemii kuce kòò bo kò nSedisademma

¹ Okpààti Aditakis̄si kpàti benni sipisidè kperi mieke bace, otànkù bè tu wè Nisāā* o mieke, ke s̄ ndè tu n kó m̄fiè mme m bo duómmè okpààti menàà. Kè n túóté menàà ké mmè yaurí okpààti, kè n yèmmè cààrè, mè mu nyí cààrè diyìè marì o ìkè.

² Kòo kpààti m beké ke dò: A yèmmè cààrè nè ba? A k̀nti baa naatimaà? Yáà tìmatì tii da k̀onnè?

Kè n k̄mbùðtìi do mediè.

³ Kè nhò nàké ke dò: Okpààti m̄bo s̄ā! N yèmmè bo ȳme ke báá cààrè dihei n yembè k̄rì di p̀nte dii m̀nnì kè yecàkè yèè kpetí dihei kó iduotí kè yè c̀úté?

⁴ Kòo kpààti m beké ke dò: A yèmmè d̀mmè?

Nè n yèmmè mieke kè m bántè Kuyie nkunku kùù bo keĩnkè,

---

* **2:1 Nisāā:** Bè do kaammè betààbè nè ti bè kaammè dè í wè. Be kóo t̀nkù Nisāā berínè ti kó betààbè otáánwè nè onaanwè de cuokè nke (tibénti nè dinótòòrì de cuokè).

⁵ Kébéinnè okpààti ke dò: Okpààti kàa bo yie nké n dɔ̀ dɔ̀ diwèi, mí nha kóo tǎnti, m pǎ kuce kè n kɔ̀te Sudaa tenkè n yembè kūrí dīi èi kéwēte ké dī maá.

⁶ Kòo kpààti m beké ke dò: A dó kémɔ̀nte kè dè mmamè? A bo wēteni òmmònni?

Ke ś nhonitipokpààti kàri koò pèkénè, kè nh ò nàké m bo wēteni dīi mǎnni, kè dè nhò sànnè, kòò yie nke dò: Kɔ̀te.

⁷ Kè n yíe ke dò: Okpààti kàa bo yie nhá n duó nyepáte yèè bo nte kè kukó nyàà kóo kùmàndáàbè n yóu kè m pēētè kētuòke Sudaa tenkè,

⁸ ké n duónnè dipátiri teri m bo duó ndi Asafu wèè bàa f́ nhokpààti a tie nkòo n duó nyidei kè n dɔ̀dɔ̀nè yecàkè, yèè bo kpetínné tecēkpetè tèè tǎkénè Kuyie ncīētè nè dihei kó kuduotí nè n cīētè n yó mbo tè.

Kòo kpààti yie nke yè nni nduó nke yé Kuyie ndo m bonèmè kè n dɔ̀ori mesàa.

⁹ Memme kè n tuòke kukó nyàà kóo kùmàndáàbè borè ké bè duó nyepáte. Okpààti do duó nkè behǎǎpòmbè iwēi yembè nè besǎndèèbè kè bè n cíe.

¹⁰ Odoniibe botí kou Sǎmbadaa nè Tobiya wèè do ò pòkoo ke baké Amɔ̀ èi, kè bèe keè òmòu kàtenimè ke bo tũnte Isidayeribe kpeti, kè dèe bè yonke mediè.

Neemii cemmè Sedisademu ke pààrè iduotí

¹¹ Kè n tuòke Sedisademu kémòke yewe yètǎati,

¹² bá m mu nyí nàké òmòu Kuyie nyè n dɔ̀ tì Sedisademu, kíté keyènkè kédeke nsǎmmarímú kè benitibè mabè n cíe, fèǎfè mafè do í ti neínè kè dè í tú n do deke wèè sǎmmarímú.

¹³ Memme n yitèmè keyènkè kéye kubiriku bíkè kó dibòri ke kété kénwetí musimmù binte nè

dibòrì bè tu dì tikùtì kó dibòrì, kénwéite mesàà Sedisademma kó iduotí kénsó nyì dùùte duute kè yecàkè cùó.

14 Kè n kété kèpèéte tebinte kó dibòrì kénwetí okpààtì kó kubinku, kè n dèke wèè sãmmarímú ténke í mpètè mēfiè nke bo pèéte.

15 Kè n yóu kētūnne dikondaa kébóu, keyènkè kēmàà baka, ke wéite kuduotí mesàà kékote kētūnne kubiriku kó dibòrì kékonní.

16 Bèè baké diheì be kóò mǎu do í yé n kòte kè nè m pī mmù. M me mmu n do í nàké tìmatì Sifube nè ikuó niùbè nè behèikènkótìbè nè bekótìbè sɔmbe, òmǎu do í yé n kòte kè.

17 De mǎnnì ndi m bè nàkémè ke dò: Wénténè ti bo mēè sémmè mièke, Sedisademma domu ke náá ntidobontì, kòo bòrè kó yecàkè cùó. Kòtenèní kè ti maá Sedisademma kó iduotí ke ténke bá mbo ifei mièke.

18 Mēmme m bè nàkémè Kuyie ndo m bonèmè ke n dǎò mesàà, nè okpààtì do m béinnè mēè botí. Kè bè dò: Íténè kè tí maá diheì!

Kè tí íténè tikǎnyauti ke bo pī mmutǎmmú.

19 Mēmme Sãmbadaa Odoniibe botí kou nè To-biya wèè do ò pòkoo ke baké Amǎo ei, nè Adabube botí kou Kesemma, bè ti sènkèrimè ké nti daú ke náá nke tú: Di dǎari ba dende, di dó kèyete okpààtì kpèti ntaà?

20 Kè m bè ténné ke dò: Kuyie nkunku kùu bo kèĩnkè kù yóó ti teennemu, tínti ku kó betǎmbè, ti itimu ke bo maá diheì. Di í mǎke ketenkè Sedisademma mièke, di í mǎke kuce, òmǎu í yé di kpéi Sedisademma mièke.

3

Sifube wête ke maámè Sedisadammu kó kuduoti

¹ Kè ikuó niùtì diewè Ediasibu nè o tebíi ikuó niùbè tábè kè bèe maá bè tu dè ipe kó dibòrì, kè di kouté, kécónné dicàù kó idéi, kédeè kètũntè kuduotí kéntò kétuòkenè ditou bè tu di tekòtè. Kè bèe sòtè kétuòkenè ditou teri bè tu di Ananiedi, kédeè kè kù kouté.

² Bè kó difõnkúò kè Sedikoo kòbèe sòtè, bè kó difõnkúò kè Immuri birè Sakuu sòtè.

³ Bè kó difõnkúò kè Asenna bíi maá bè tu dè siyĩ kó dibòrì kécónné ticádòti kéánnè yecàkè kó idéi nè de kó yekpetínyè.

⁴ Bè kó difõnkúò kè Akikoti birè Udiya birè Medemotii sòtè. O kó difõnkúò kè Mesesabèeri birè Bedekia birè Mesudammuu sòtè. O kó difõnkúò kè Baana birè Sakòbuu sòtè.

⁵ Bembè kó difõnkúò kè Tekoaa èi kòbèe sòtè. Kè bè kó bekótíbè í ntũnne bèè bè ni mutõmmú bè bè náá nti, kèyetè mutõmmú.

⁶ Bè kó difõnkúò kè Paseyaa birè Yoyada nè Besodia birè Mesudammu kè bèe sòtè kédòò dicàù ketiri, kédeè kécónné dicàù kó idéi nè de kó ipàati nè yekpetínyè.

⁷ Bè kó difõnkúò kè Kabaõõ èi kou Medatia nè Medonniibe botí kou Yadonni kè bèe sòtè nè Kabaõõ èi kòbè nè Misepaa èi kòbè. Kukó nyàà diyie taà kèè bíékè kóo kùmàndàà kòbè do mbè.

⁸ Bè kó difõnkúò kè Adaya birè Osiyèeri wèè do tú mesòò nkóò máátì kòò sòtè. O kó difõnkúò kéfèi Ananniya wèè do tú tihúúntì kóò dòòrìwè. Bè do dèè bè tõmmú Sedisadammu duotí pèkè dìi bòrì ndi.

⁹ Bè kó difõnkúò kè Uuri birè Edefayaa sòtè, wèè do baké Sedisadammu èi kó dikèè.

10 Kè wenwee feí Adumafu birɛ Yedayaa, kòo sɔ́tɛ kénwetí o cī̀tè ìkè, kéfeí Asabunniya birɛ Atuusi.

11 Bembɛ kó difōnkúò Adimmu birɛ Madikia nè Pasati-Mɔabu birɛ Asubu kè bèe sɔ́tɛ kétuɔkenè yep̄ēp̄ūnnétuo kó mekentímè.

12 Kè bèe deè kéfeí Adoesi birɛ Sadummu wèè do baké Sedisademmu kó dihèi kó dikée tɛrì wenwe nè o nitipobí.

13 Anunni nè Sandoaa èi kɔbe kè bembɛ mɛ ntó sɔ́tɛ kubiriku kó dibòrì bíékè bèè do kù maá kécónné yecàkè kó idèi nè de kó ipàati nè yekpetínyè, kénsòké kétuɔkenè bè tu dè tikùtì kó dibòrì.

14 Bè de nkàá nkè Edekabu birɛ Madikia sɔ́tɛ, wèè do baké Beti-Kedemmu kó dihèi, wèè do kù maá kécónné yecàkè kó idèi ipàati nè yekpetínyè.

15 Bɛ kó difōnkúò kè Kadi-Osee birɛ Sadummu wèè do baké Misipaa kó dihèi, kòo sɔ́tɛ kémaá dibòrì bè tu dì tɛbintɛ kó dibòrì kè dì p̄ī nkécónné yecàkè kó idèi nè ipàati nè yekpetínyè, kémaánè Sidoee kó kubiriku okpàati kó mupérímù také kéntɔ kétuɔkenè yedetisàkè yèè kàrìnè Dafiti èi.

16 Ò de ndóu nkè Asibuku birɛ Neemiaa túótɛ, wèè do baké Beti-Tisuu èi dikée kéntɔ kétuɔkenè Dafiti kó kufōtì borè, kéntɔ kétuɔkenè kubinku bè do keú kù kèp̄ētè kétuɔkenè bèè bàa okpàati bɛ kó tɛcī̀tè.

17 Bɛ kó difōnkúò kè Defibe wuɔ nkou Bani birɛ Deummu nè o kɔbe kè bèe sɔ́tɛ kédóu, kè Asabia wèè do baké Keidaa kó dihèi dikée kòo sɔ́tɛ o èi kó mɛfíè.

18 Kè wenwee dóu, nkè Enadadi birɛ Binnuii tɛbitɛɛ sɔ́tɛ. Wèè do baké Keidaa kó dihèi tɛrì dikée.

19 Kè wenwee feí Yesuaa birɛ Aseɛ wèè do baké Misipaa, kòo sɔ́tɛ kénwetí ditennì bè d̀̀rì dè tikpàrinentì, kéntɔ kétuɔkenè iduotí maá dè.

20 O kó difɔ̀nkúò kè Sabuyii Baduki birɛ sɔ̀tɛ nè tikɔ̀nyauti kɛ́túótɛ iduotí mǎá dè kɛ́ntɔ́ kɛ́tuɔ́kenɛ̀ ikuó nìtì diɛwè Ediasibu cɛ̀tɛ̀ bòrìnùù.

21 Bɛ kó difɔ̀nkúò kɛ́fɛ́i Akikoti birɛ Udiya kó dɛbirɛ Mɛdemɔ̀ti, kòo túótɛ Ediasibu cɛ̀tɛ̀ bòrìnùù kɛ́ntɔ́ kɛ́tuɔ́kenɛ̀ tɛ mǎnku.

22 O kó difɔ̀nkúò kè ikuó nìùbè bèè yènní yehɛkè yèè tɔ̀kɛ́nɛ̀ Sedisadɛmmu kè bèè sɔ̀tɛ̀.

23 Kè bɛmbɛɛ dǎú nkè Bensamɛɛ nè Asubu kè bèè sɔ̀tɛ̀ bɛ cɛ̀í ìkè. Bɛ kó difɔ̀nkúò kè Ananniya birɛ Maseya kó dɛbirɛ Asadia sɔ̀tɛ̀ o cɛ̀tɛ̀ ìkè.

24 Kè bɛmbɛɛ fɛ́i Enadadi birɛ Binnuii, kòo túótɛ Asadia cɛ̀tɛ̀ píkù tɛkù kɛ́ntɔ́ kɛ́tuɔ́kenɛ̀ iduotí mǎá dè nè i kɛ́ntímè.

25 Kè bɛmbɛɛ fɛ́i Usaii birɛ Padadi, kòo túótɛ kuduotí kɛ́ntímè kɛ́tuɔ́kɛ̀ okpǎàtì cɛ̀tɛ̀ kó ditou diɛrì dīi benké kɛ tɔ̀kɛ́nɛ̀ dikpɛ́tíntou kó ditowaà. Kè wenwee fɛ́i mPadosi birɛ Pedayaa

26 nè bèè teénnè Kuyie ncɛ̀tɛ̀ tǎmbè bèè ǎ Ofɛri èi, kè bèè túótɛ̀ dibòrì bè tu dī mɛniɛ nkó dibòrì dīi bo diyè yìèní kèè bíékè kɛ́ntɔ́ kɛ́tuɔ́kenɛ̀ ditou dīi benké.

27 Kè Tekoaa èi kɔ̀bɛɛ sɔ̀tɛ̀ ditou diɛrì dīi benké dī ìkè, kɛ́ntɔ́ kɛ́tuɔ́kenɛ̀ Ofɛri duotí.

28 Kè ikuó nìùbè sɔ̀tɛ̀ sisɛ́i kó dibòrì kó mɛfìè, bá wè kòo nwɛtí o cɛ̀tɛ̀.

29 Bɛ kó difɔ̀nkúò kè Imɛɛ birɛ Sadaki mɛ ntó sɔ̀tɛ̀ kɛ́nwɛtí o cɛ̀tɛ̀, kɛ́fɛ́i nSekanniya birɛ Semmaya wèè do tú diyè yìèní kèè bíékè kó dibòrì kóo bàrì, kòò tó sɔ̀tɛ̀.

30 Kè wenwee deè kɛ́fɛ́i Sedemia birɛ Ananniya nè Tisadafu birɛ dèè do tú dɛkuónnè nè Anunni, kè Bedekia birɛ Mɛsudammuu sɔ̀tɛ̀ kɛ́nwɛtí o cɛ̀tɛ̀.

31 Kè wenwee deè kéfeí Madikia, wèè do máátí meṣṣo nkó tinentì, kòo túóté bèè teé mbèè pĩ nKuyie nciṣètè miéke mutōmmú nè bepotambè be cǐí kó mefiè mmèè wetí dibòrì bè tu dì Mifikadi, kénto kétuokènè ditou dierì diì bo mekentímè.

32 Bèè tu tisṣonentì kó bemáábè nè bepotambè kè bèè túóté dikèè ṣonni kénto kétuokènè bè tu dè ipe kó dibòrì.

Sāmbadaa nè Tobiya bè dāmè képaā nkuduotí kó mumarimù

33 Memime Sāmbadaa kèèmè ti maàmè kuduotí kòo miéke peike kécóúté mediè kòò ti senkèrì tínti Sifube,

34 kénnaá nho kabe nè Sammarii kó behāāpòmbè ke tú: De kó besīnténitibè dḍòri ba? Ti yóu kè bè nsóké ke pĩ nde kó mutōmmú ké mù dèèà? Diyìè òmáà kó mutōmmú dake. Yetārè yèè die nke còúté, bè bo na kéwēte kényíi nde kó tidobonti kǐfié nKuyie nyiwũḍà?

35 Dè do sǐ nTobiya Amāniibe botí kou weè bo Sāmbadaa borè, kǐbéi nke dḍò: Yóunè kè bèè maá! Kè tekpaṣotè dèke de kó kuduotí kùù maánè yetārè kù dotimu.

36 De mḍonnì kè m bántè Kuyie nke dḍò: Ti Yiè nKuyie nwénté bè ti sènkèrìmè, yóu kè yeṣáāmbè bè ti sáá nyèe do be yo ĩnkè, yóu kè bèè bè pĩmú kékonnè dihei terì kè bèè naá ntidaati kédì ifei.

37 Báá bè cǐé, báá ũté be yei, bè ti cààrèmu tínti bèè maá kuduotí.

38 Μεῖμμε κὲ ti maá kuduotí kέ kù tũntε κέfité κὲ meokũmè μεὲ máà nkpaá kũmmú. Benitìbè do pĩ mmutõmmú nè be yèmmè memou ndi.

4

1 Sãmbadaa nè Tobiya nè Adabube nè Amõniibe nè Asidodiibe bè kèè diì mðnnì ti maámè kuduotí ke ãĩtí yefõtè ke fité, kè be miεkeε peike mediè.

2 Kè bèε wẽnné bemou ke bo kãtení kέdo Sedisadεmmu kóò càke.

3 Kè tí kuõnnè Kuyie nkéwaá mbèè bo mbaa dihei kuyie nnè keyènkè, kè bè báá tanní.

4 Kè Sudaa kãbe náá nke tú:

Betõmbè ðumu!

Dèè pũò nkè dè ðeu,

ti báá na kémaá kuduotí kédeè.

5 Kè ti dootitãbè biε náá nke tú: Bè í yó ndake ti kpéi nkè, tí bè do kέ bè kũò kè mutõmmúu paà.

Neemii duõmmè betõmbè tikpàrinenti

6 Sifube bèè bo ti dootitãbè ekè fitímè kè bè nkõrini kuce mèpéu ke ti náá nke tú: Bè kèrínimu tipĩti timou ke bo ti do.

7 Μεῖμμε κὲ nh oo nhoo mbenitìbè kuduotí fõnkúò yefõtè miεke kέ bè tũnne be naãmũnti dò ndòmmè, kè bè nto be se nè be kpãà nnè be tãnnè.

8 Kè n yà kufõwaá mbè bomè kέitέ kέpĩéké kénáké dihei kó bekótìbè nè bebeémbè nè besõmbe ke dð: Di bá mbè yĩèkũ, dentenèní Kuyie ndi tũ nkù kpeñnimè kè bè kù dé, kpannè di tebii kpéi nnè di bí kpéi, initidaaì nè initipòì nè di pobè nè di cẽĩ.

9 Μεῖμμε κὲ ti dootitãbèε keè ti kèèμè be kpéi, kέbanté Kuyie ncàkemè be dó kέdòð tì. De mðnnì kè tí wẽte kuduotí borè bá wè kòo sãoté o tõmmú.

10 Kè tí túóté de kó diyie nè yewe yèè kpaaní, kè betōmbè dikéè dii nní mpí mmutōmmú, kè dikéè teri tō yekpāā nnè tidōpìiti nè detānnè ke dáátí yemátíyaabòrè, kè bekpààtibè còmmú Sudaa kàbe fōnkúò.

11 Kè bemaribè mmaà, bèè bè duò ntitàti kè bè mpīnnè mutōmmú sinou sīmasi masi kè sitesi tō tikpārinenti.

12 Kè bemaribè mmaà ke yi yese, kè ditāteheù yiè ncòmmú m píkù.

13 Kè n náké bekótibè nè bebeémbè nè benitibè sōmbe ke dō: Mutōmmú deumu kuduotí í sénní kè ti dō nti bíékè ti bíékè òmòu í tākénè otòu.

14 Kè di bo kùù píkù ke kèè ditāteheù kuómme, dí tíí nkékàtení ti borè, Kuyie nti tū nkù yóó kpàmmu ti kpéí.

15 Mènnme kè ti níí mpí mmutōmmú kukūnwentóo nè keyènkè, ti mieke kè dikéè níí ntō yekpāā.

16 Kè n náké bèè ni mutōmmú ke dō: Bá wè nè o kó ditānni bè níí nyiè nSedisadēmmu mieke ke níí nti baa keyènkè, kè dè wenté bè mpí mmutōmmú.

17 Mí nnè n tebíi nè n kó betōmbè nè ti bàribè bèè ti neínè, òmòu í ndèi o yààti, bá wè kòò mpikú kukpārīnenkù o nòutè youte.

5

Neemii yetemè Sifube bo wēte kénfēũnkomè be tebíi

1 Diyie mari kè Sifube mabè, benitidaabè nè benitipòbèè íté kénséí mbe tebíi mediè.

2 Ke bèè nàá nke tú: Tínti nè ti bí ti sūmu initidaai nè initipòì dí ti duó ntidiiti kè tí nyo nke fòùnè.

³ Kè betòbè tu: Dikònnì òò tanní kè ti duó ndepaa nde nè ti kó titebiiti nè ti cǎí kè bè bo ti duó ntidiiti.

⁴ Kè betòbè tu ti ò ndò nkéyietí okpààti dàmpòò kèpentemu ké bè yietí ti paa nnè fínyí kó detie.

⁵ Ti me ntu meýíí mmèmáà kòbe mbe, be bí í pǎété ti kpeyi, nè memme kè ti dò nkéduó nti bí initidaaì nè initipòì kè ìi naá mbe kó tidaaì. Ti bí initipòì maì naámmu be kó tidaaì kǎpí mbe tómmú. Ti í mǎke ti bo yímè, ti paa nnè fínyí kó detie, betòbè beè dè tieke.

⁶ N kèè diì mǎnnì de kó tináàntì kè dè n yonke mediè.

⁷ Kè meýèmmè mamè n tanní kéndò n kpannè dihei kó bekótíbè nè bebeémbè, ké bè nàké ke tú dè dòmmè kè di diinko di tebíì mesémmè. Memme n yumè metíímmè diemè,

⁸ ké bè beke ke dò: Ti wǎte ke do nti tebíì bè do fiítí sì betòbè cie, kè sì tu tidaaì, kè di né wǎte ké sì fiiti di mièkàà?

Kè bè ndò nkáré, òmòu í mpèté kébéi.

⁹ Kè m bè nàké ke dò: Di dàari dè í wenni, di dò nkéndému Kuyie nkè dèe yie nkè ti báá ànné timáà ifei ibotí teì ìkè, ìi tu ti dootitòbè.

¹⁰ Mí m mómumuò nnè n tebíì nè n kó betūmbè ti múнке do pèntemu benitìbè idiítí nè tidiiti, ti dè mbè pǎ, ti báá bè beke de kó yebàà.

¹¹ Di do cuó bèè kó depaa mbè di bannè mèè kpéí, dí dè mbè tǎnné yíe nyíe. Be paa nnè be fínyí kó detie nnè odifíè kperè nè be cǎí nè be diiti nè menàábémmè nè mekùò di do bè pènte dè nè di do dó ké cǎnte dè.

¹² Kè bèe yie mbemou ke dò: Ti yóó dàòmu a ti nàké tì, ti bo bè tǎnné ti do cuó dè bá ti ténke báá bè beke dèmarè.

Memme kè n tí nyikuó nùbè kéduó nkè bèe parikè benitibè ìkè ke dò bè bo dòd bè béi ntì.

¹³ De kó difōnkúò kè n kpááté n yaáyòrì kébéi nke dò: Kè wèè í dòò ò béi ntì Kuyie nyóó ò kpááté mèè botí kòò dènnè o cīètè kòo paà o kperè demou ke ténke bá mmàke dèmarè. Ditīnnì dimou kè di dò: Dè mmè ndò.

Kè bèe sānte Kuyie nkè benitibèe dòd bè béi ntì.

¹⁴ Nè n naámme Sifube kóo kùmàndáà Sudaà tenkè okpààti Aditakisesi kpàti benni sipísidé kperi mieke kèntò kétuakenní yebie nsipísitāāti dè mòke yíe nyebie ntepiítè nè yèdèè mí nnè n kòbe ti í beke bè dò nkéyietí dè kùmàndáà.

¹⁵ Bèè n niiténè ke naá nkùmàndáàbè be do fēũkomu benitibè ke békú idíítí nè menaà nke cōú dàmpòò mèdítibii nsipísìnàà sìnàà bá dìi yìe, kè kùmàndáà kó betũmbè múnke nfēũnko benitibè. Mí mmè nyí dòò dende kó dimàà n dé mèè kpéi nKuyie.

¹⁶ M pètínke do pīmmu m mómumu mmutōmmú ke maà kuduotí, n kòbe bemou bèè m bonè kè bè múnke pī mmutōmmú. N yí donté òmòu kó kupaku kudonku sàm̀pókù n tú mèè kpéi kùmàndáà.

¹⁷ Sifube kó bekótibè nè bebeémbè bèè do yo n kó mudii bè do bo tekòutè nè sipísìnũmmú (150) ndi ke né mbúútí bèè do iitiní ibotí tēi ìi ti tókénè i mieke ke kōríní.

¹⁸ Bá dìi yìe n do ãã donténè n kó idíítí nyi fenàáfè nè yepedakè mekùò nkpeye yekuò ke né yíénè sikoó. Yewe tepiítè menaà nyenaadó yenaadó. Bá nè memme n yí bè beke ke tú bè nni nyietì be dò nké n yietì dè kùmàndáà ke yé kuduotí kó mumarimù do tùmè mutōmmú cēēmù mmu dihei yembè kpéi.

19 Áú Kuyie! M pĩ mmùù tōmmú benìtìbè biè nkpéí mmù dεumu, a báá yè n kpéí.

6

Bè maámè kuduotí kèdeè

1 Bè nàké dìì m̀nnì Sāmbadaa nè Tobiya nè Kesemmu Adabube botí kou nè ti dootitòbè ti maámè kuduotí ke dèè kè m̀fíè mmamè í kpaá. Dè do ś m mu nyí cò́nné yecàkè kó ideí.

2 Sāmbadaa nè Kesemmu kè bèè tōnní kè bè n nàké ke d̀ò n k̀otoo kè tí máá Kefedimmu Onᵒᵒ biriku kénáké. Nè be yèmmè mièke ke né d́ó ké n d̀òò meyei.

3 Kè n tōnkoo kè bèè bè nàké ke d̀ò: M pĩ mmùù tōmmú í tú musánpómù, m báá na ké mù kṹnné kék̀otoo ké bè yà, kè n yìté, mutōmmú yóó cómmúmu.

4 Kuce m̀enàà bè n duənnímè dipátiri kè dì t̀o tĩnáàntì tìmáà. Kè m múnke mbè tḗnnìnko metḗnnímè mèmáà.

5 Kuce m̀enùmmù Sāmbadaa tōnnènnímè o kóo tōntì dipátiri kè dì feí,

6 ke wàri ke tú yehèkè yemou kəbe náámmu kè Kesemmu nàá nke tú: F́ó nnè Sifube səmbə di d́ó kéb̀o nhokpààtì nwe, kè deè te kàa maá kuduotí ke bo naá nSedisademmu kóo kpààtì,

7 kè kanne ikuó nùbè bèè yóó pī̀kè Sedisademmu mièke a tùmè Sudaa kəbe kóo kpààtì. Okpààtì yóó tì kèèmu. Deè te kè n tu á k̀otení kè ti nàké.

8 Kè nh ò tḗnné ke d̀ò: A me nnàké tì òm̀òu weè í tì béi, f́òò yèmmè mè d̀ò nkè f́òò tì keuté ke nàá.

9 Bè d́ó kédonné ti kōmbùòtì nti ke nàá nke tú: Be k̀òntì bo yārike kè mutōmmúu cómmú.

N Yiè nKuyie nhá n kpénkùnnε n tōmmú miεke.

¹⁰ Diyiè mari kè n kote Dedaya bire Semmaya borè Meetaβeedi yaàbire, ke yé ò do í namè kékotení m borè. Kòo n náké ke dò: Tí ta Kuyie ncíètè miεke, kékpetínné yeβòrè, a dootitòbè beè kàriní ke nyènkè ke bo da pĩ nkékuo.

¹¹ Kè nh ò tēhné ke dò: Mĩ kó kubotí í cokù, n keté ke í dò nkéta Kuyie ncíètè kénkpaá ke fòu. N yí tati.

¹² N do bantému ke dò nhò nnáá ntii nááànti í bonní Kuyie mborè, ò ti náá nTobiya nè Sāmbadaa bè ò yietí mèè kpéi nke.

¹³ Ò béi mmεmme kè kufōwaá nkuù bo m pĩ nkè n doò ò yēmme kéyeténè Kuyie, kòo na kēsīnkùnnε n yetìrì ké nh ānné ifei.

¹⁴ Kuyie nha báá yè Tobiya nè Sāmbadaa bè n dòò dè, a múнке í yè Nòdadia onitipòkù wèè náá nha pāānāānti nè betòbè bèè náá nha pāānāānti bè do dómè kédonné n kōmbùòti.

¹⁵ Kuduotí kó mumarimù do dèè dibenni tánkù bè tu wè Edudi* kó diyiè sipísidé nè dinummurì ndi. Ti do maà kémmeke yewe sipísinùmmù nè yèdéè ndi.

¹⁶ Ti dootitòbè nè yehekè yèè ti fité ye kòbe kèè dii mōnni ti maámè kuduotí ke dèè kè dèè bè di kè bè ti yote, kébanté Kuyie nkuù ti niitémè de kó mutōmmú.

---

* **6:15 Edudi:** Bè do kaammè betààbè nè ti bè kaammè dè í wē. Be kóo tánkù Edudi berínè ti kó betààbè oniínwè nè oweínwè de cuokè nke (diyoffi nè kupòsēfiku de cuokè).

17 De kó mēfiè mmiēke Sudaa èi kó bekótíbè nè Tobiya kè bè wāũ betòbè yepáte mecãã mmecãã.

18 Kè Sudaa kòbe péu nhò m̀kenè metaummè ke yé ò do túmè Sifube botí kou Adaa bire Sikanniya c̀k̀k̀ nwe. Kòo bire Yoananni po Bedekia bire Mesudammu kóo sapàà.

19 Kè bè nhò sántí n ỳìk̀ ke tau n náànti koò nàá. Mem̀me kè Tobiya wāriní yepáte ke bo yárík̀unne n k̀nt̀.

7

Bè kànnemè beb̀arìbè dihei k̀p̀éi

¹ Kuduo tí maá dìi m̀nni kédeè kè n cónné yebòrè kó ideí nè yecàkè kédeè, b̀e yó mbaa yebòrè nè beyendembè nè Defiibe kè b̀e keté be tōmmú.

² Kè n túóté n tebite Ananni k̀baá nSedisadammu k̀t̀t̀óté Ananniya behã̀p̀ombè kóo kótí kòo mbaké tec̀k̀petè. Ò do tú onìtì wèè d̀òri wènwe ò béi ntì ke dé Kuyie nkè dè p̀è̀tè besombè péu.

³ Kè m̀ bè nàké ke d̀: Sedisadammu kó yebòrè ní báá k̀peté kè diyèè í t̀nkè, kuyuoku kè nyè k̀petí. Bèè bàa yebòrè kè bè bo ke cómmú be karè bè karè. Kè m̀ bè nàké ke d̀ b̀e maá didènni b̀èè yó mbaa dihei be k̀p̀éi, bá wè o kó dikarì mbo o c̀f̀t̀è ìk̀.

⁴ Sedisadammu èi do p̀k̀emu ke deu, benìtìbè né í nsũ di miēke, sicéĩ mu ndo í maá kédeè.

Bè kàammè Sifube b̀èè bo Sedisadammu

⁵ Kè Kuyie nni mbéinnè kè n tí ndihèi kó bekótíbè nè bebeémbè nè benìtìbè sombè. Kè n duó nkè b̀e kaa mbenìtìbè kè n wénté b̀e do niitè k̀k̀onni Sedisadammu be yètè wāri dìi pátiri miēke k̀yà yeyètè yèè mè ntũnní.

⁶ Nte okpààti Nebukannesaa kó dimònni bè do p̄ímú bè kékònnè Babidònni, kè kusũkùu wète kékò nSedisademmu Suda tenkè, bá wè kòo kari o òi.

⁷ Bèè do neínè Sodobabedi kékonní beè yètè tu ye: Sosuwee nè Neemii nè Asadia nè Adammia nè Naamanni nè Mòdokaii nè Bidisanni nè Misipedeti nè Bikibaii nè Neummu nè Baana. Nte be naàmùnti dò ndòmme.

⁸ Kè Padeosi naàmùnkù kàbe mbo sikòupísidè nè tekòutè nè sipísiyiekè nè bèdébè (2172).

⁹ Kè Sefatia naàmùnkù kàbe mbo sikòusitàati nè sipísiyiekè nè bèdébè (372).

¹⁰ Kè Adaa naàmùnkù kàbe mbo sikòusikuò nè sipísìnùmmù nè bèdébè (652).

¹¹ Kè Sosuwee nè Yoabu be yaàbire Pasati-Mòabu kó kunaàmùnkù kàbe mbo sikòupísidè nè sikòusini nè tepíitè nè bèni (2818).

¹² Kè Edammu naàmùnkù kàbe mbo tekòupíitè nè sikòusidè nè sipísìnùmmù nè bènàà (10254).

¹³ Kè Satuu naàmùnkù kàbe mbo sikòusini nè sipísìnàà nè bènùmmù (845).

¹⁴ Kè Sakaii naàmùnkù kàbe mbo sikòusiyiekè nè sipísikuò (760).

¹⁵ Kè Binnuii naàmùnkù kàbe mbo sikòusikuò nè sipísìnàà nè bèni (648).

¹⁶ Kè Bebaii naàmùnkù kàbe mbo sikòusikuò nè sipísidè nè bèni (628).

¹⁷ Kè Asikadi naàmùnkù kàbe mbo sikòupísidè nè sipísitàati nè sipísidè nè bèdébè (2322).

¹⁸ Kè Adonnikammu naàmùnkù kàbe mbo sikòusikuò nè sipísikuò nè bèyiekè (667).

¹⁹ Bikibaii naàmùnkù kàbe mbo sikòupísidè nè sipísikuò nè bèyiekè (267).

20 Kè Adinni naàmùnkù kàbe mbo sikòusìkuò nè sipísìnùmmù nè bènùmmù (655).

21 Kè Esekiasi yaàbire Atee naàmùnkù kàbe mbo sipísìwei nè bèni.

22 Kè Asummu naàmùnkù kàbe mbo sikòusitàāti nè sipísidé nè bèni (328).

23 Kè Besaii naàmùnkù kàbe mbo sikòusitàāti nè sipísidé nè bènàà (324).

24 Kè Adifi naàmùnkù kàbe mbo tekòùtè nè tepíitè nè bèdébè (112).

25 Kè Kabaāō èi kàbe mbo sipísìwei nè bènùmmù (95).

26 Kè Betideemmu nè Netofaa kè de kó yehèkè kàbe mbo tekòùtè nè sipísìni nè bèni (188).

27 Anatōti èi kàbe mbo tekòùtè nè sipísidé nè bèni (128).

28 Kè Beti-Asimmafeti èi kàbe mbo sipísìnàà nè bèdébè.

29 Kè Kidiya-Yeadimmu nè Kefidaa nè Bedōti kè de ekè kàbe mbo sikòusiyiekè nè sipísìnàà nè bētāāti (743).

30 Kè Damaa nè Kebaa ke de ekè kàbe mbo sikòusìkuò nè sipísidé nè òmáà (621).

31 Kè Mikimasi èi kàbe mbo tekòùtè nè sipísidé nè bèdébè (122).

32 Kè Betēēdi nè Aii kè de ekè kàbe mbo tekòùtè nè sipísidé nè bētāāti (123).

33 Kè Nebo kó dihèi terì kàbe mbo sipísìnùmmù nè bèdébè.

34 Kè Edammu tòù kó kunaàmùnkù kàbe mbo tekòùpíitè nè sikòusidé nè sipísìnùmmù nè bènàà (1254).

35 Kè Adimmu naàmùnkù kàbe mbo sikòusitàāti nè sipísidé (320).

36 Kè Sedikoo èi kàbe mbo sikòusitàāti nè sipísìnàà nè

bènùmmù (345).

³⁷ Dòdi nè Adidi nè Onṳṳ ekè kṳbe míbo sikṳusìyiekè nè sipísìdé nè òmáà (721).

³⁸ Kè Senaa èi kṳbe míbo sikṳupísitàāti nè sikṳusìwei nè sipísitàāti (3930).

³⁹ Kè ikuó nùtì Sosuwee yaàbire Yedaya naàmùnkù kṳbe míbo sikṳusìwei nè sipísìyiekè nè bètāāti (973).

⁴⁰ Imee naàmùnkù kṳbe míbo tekṳupíítè nè sikṳusinùmmù nè bèdébé (1052).

⁴¹ Kè Pasuu naàmùnkù kṳbe míbo tekṳupíítè nè sikṳusìdé nè sipísìnàà nè bèyiekè (1247).

⁴² Kè Abimmu naàmùnkù kṳbe míbo tekṳupíítè nè tepíítè nè bèyiekè (1017).

⁴³ Kè Defibe kó kunaàmùnkù kṳbe ntú bie: Odefaa yaàbí Sosuwee nè Kadimiēdi be naàmùnkù sipísìyiekè nè bènàà.

⁴⁴ Kuyie ncīētè kó bedèmbè miēke Asafu naàmùnkù kṳbe tekṳùtè nè sipísìnàà nè bèni (148).

⁴⁵ Bèè bàa yebòrè be miēke Sadummu nè Atee nè Tadimṳṳ nè Akubu nè Atita nè Sobaii be naàmùntì kṳbe tekṳùtè nè sipísitàāti nè bèni (138).

⁴⁶ Kè Kuyie ncīētè tōmbè kó diťñni kṳbe ntú bie: Tisisa nè Asufa nè Tabaṳti

⁴⁷ nè Kedosi nè Siya nè Padonni

⁴⁸ nè Debaṳaa nè Akaba nè Sadimaii

⁴⁹ Annani nè Kidēdi nè Kasaa

⁵⁰ nè Edeayaa nè Edesinni nè Nēkodaa

⁵¹ nè Kasammu nè Usaa nè Paseyaa

⁵² nè Besaii nè Mēunimmu nè Nefusesimmu

53 Bakibuku nè Akufa nè Aduuri
 54 nè Batisidouti nè Meidaa nè Adisa
 55 nè Badikosi nè Sisedaa nè Temaα,
 56 nè Netisia nè Atifa.

57 Sadoμαω κό betōmbè naàmùnti kōbe do tú bie:
 Sotaii nè Sofedeti nè Pedida,
 58 Yaada nè Dadikonni nè Kidedi,
 59 Sefatia nè Atidi nè Pokedeti-Asebaimmu nè Amω.

60 Bèe do tú Kuyie nčĕtè kó betōmbè nè Sadoμαω κό
 betōmbè yaábí kè bèe wēnné kέmbo sikousitàāti nè
 sipísiwei nè bédébè (392).

61 Bèè do ité Babidōnni kέkonni Sedisadεmmu
 ke í nna kénáké be yaaribè yètè kέbenke bè tumè
 Isidayεeribe bèe do tú: Tedi-Mεdaα nè Tedi-Adisaa
 nè Kedubu-Adonni nè Imεε ekè kōbe.

62 Bemou kè bèe wēnné kέmbo sikousikuò nè
 sipísìnà nè bédébè (642). Dedaya nè Tobiya nè
 Nekoda be yaábí nyi memme.

63 Ikuó niùbè miεke kè bèmabè mbo ke tú:
 Obayaa nè Akikoti nè Badisidaii be naàmùnti kōbe.
 Badisidaii do tùóté Badisidaii Kadaadi ει kou kóo
 sapàα nwe kè bèe ò yu o yètiri.

64 Kōo wammú o botí kōbe pátiri miεke o yètiri
 kémónté kè bèe bè dēnne ikuó tōmmú miεke.

65 Kè kùmàndàα bè náké ke dō: Bè báα di bè pā mùù
 dii Kuyie kénkémùnè ikuó niùti bo beémme Kuyie
 nnè ikuó nenti bè tu ti udimmu nè tumimmu.

66 Isidayεeribe bèè ité Babidōnni ke konni
 Sedisadεmmu bè do bo sikouπίpísìnà nè
 sikouπίsidé nè sikousitàāti nè sipísikuò ndi (42360).

⁶⁷ Kè bèe neínè betōmbè benitidaabè nè benitipòbè sikəupísìyiekè nè sikəusitàāti nè sipísitàāti nè bèyiekè (7337). Bedèmbè benitidaabè nè benitipòbè kè bè mbo sikəusidé nè sipísìnàà nè bènùmmù (245),

⁶⁸ ke məkenè yòyóbè sikəusinàà nè sipísitàāti nè bènùmmù (435). Sāmmarímú sikəupísikuò nè sikəusìyiekè nè sipísidé (6720).

⁶⁹ Kè dihei kó bekótíbè mabèe pāmmú yepārè kè bè bo maánè Kuyie ncĭĕtè. Kè kùmàndáà pā yəsəwèrè tekəupíítè (1000). Yəbo bè bo mméínè yè meyĭ nsipísìnùmmù yekəutéyaàbòrè sikəusinùmmù nè sipísitàāti (530) kè bè bo mpĭnnè Kuyie ncĭĕtè miəke ikuó tōmmú.

⁷⁰ Behəikènkótíbè do pāmmú yèè pā̀rè miəke kè mesəw nńí mbo yəsəwèrè sikəupísídé (20000) nè timátì péitì cidóòbè tekəupíítè nè tekòutè (1100).

⁷¹ Kè Isidayeeriβe səmbəe pā yəsəwèrè sikəupísídé (20000), timátì péitì cidóòbè tekəupíítè (1000) nè yekəutéyaàbòrè sipísikuò nè yèyiekè ikuó niùbè kpéi.

⁷² Ikuó niùbè nè Defiibe nè bèè bàa yəbòrè nè bedèmbè nè Isidayeeriβe miəke bəmabè bèè pĭ mmutōmmú Kuyie ncĭĕtè miəke nè Isidayeeriβe səmbəe kè bèe kari βe ekè βe ekè.

8

Esitadasi do kàammè Kuyie nkuó benitìbè ùkè

Dibenni tǎnkù yiénwè miəke kè Isidayeeriβe íténì βe ekè bè do bo yèè miəke. ¹ Kè Isidayeeriβe wənné dinùù kətíí mbè tu dĭi bòrì menie nkó dibòrì, kénáké

ikuó wǎàtì Èsitadasi ke dò wèe túóténí Kuyie nkuó pátíri kù do duó nkè Mǎyiisii wǎri dì.

² Mèmmè kè ikuó nìùtì Èsitadasii túóténí Kuyie nkuó pátíri kè benìtibèe tíí, mbenitidaabè nè benitipòbè nè bèè kó dimàà m̀̀ke meyèmmè ke bo na kékeè, otànkù yiénwè kó diyie ketiri do ndi.

³ Dende dibòrì bè tu dì menie nkó dibòrì ò kàammè Kuyie nkuó pátíri ké ndi kàà ndikünweñni kè diyie yàa cónnéne yeγo, kòo dì kàà mbenitidaabè nè benitipòbè nè bèè kó dimàà dò nkéna kékeè. Bemou kè bè kèmmú.

⁴ Bè do d̀̀ò diwũõt̀̀nni ndi nè idéí kè Èsitadasi ndeke di ñnkè. Matitia nè Semma nè Annaya nè Udií nè Idikiya nè Maseya kè bè còm̀̀mú o bakù youú. Pedaya nè Mikayeedi nè Madikia nè Asummu nè Asibadana nè Sekadii nè Mesudammu kè bè bo kucãnku.

⁵ Kè Èsitadasii pĩnte dipátíri benìtibè bemou ì̀̀ke, kè bèe di yà ke yé ò do còm̀̀m̀̀mè de iitíre nde. Ò dì pĩnte d̀̀i m̀̀nni kè bèe íte kécóm̀̀mú.

⁶ Kè Èsitadasii sãnte Kuyie nkperíkù kè benìtibè bemou cóúté ke d̀̀: Dè mme ndò. Kédo kénínkú késĩnnóo ketenkè,

⁷ kéíténí kécóm̀̀móo Defiibe bèè do tú ikuó nìùbè, kè bè mbè tiè Kuyie nkuó bè kàa nyi ñnkè, bèè Defiibe yètè do tú: Sosuwee nè Bani nè Sedebia nè Yaminni nè Akubu nè Sabetaii nè Odia nè Maseya nè Keitaa nè Asadia nè Yosabadi nè Annani nè Pedayaa.

⁸ Kè Èsitadasi nkaa nKuyie nkuó pátíri kè dè feí ke tì wèńk̀̀nko, ke náá mbenìtibè tì tu mù, kè bè kèmmú.

⁹ Kè benìtibè bemouu tì kèè nkétiité yedabùò. Mèmmè kùmàndáà Neemii nè ikuó nìùtì Èsitadasi nè Defiibe bèè do duò nyitié mbenìtibè kè bèe náké

benìtìbè ke dò: Bá nkuònnè, yíe nkó diyìè tu Kuyie nkperi ndi.

¹⁰ Kòtenè kédì tidiitì sààtì kényà menaà nsààmè, kòò m̀òu bo di cuokè ke í m̀òke, dí ò toténè. Yíe nkó diyìè tu Kuyie nkperi ndi, di yèmmè báá cààrè, yóunè kè Kuyie ndi duó ndì wèi ntú di kó muwèrímú.

¹¹ Kè Defiibe mbáá mbenìtìbè ke tú: Cíékénè, yíe nkó diyìè tu Kuyie nkperi ndi, báá yóunè kè di yèmmèe cààrè.

¹² Mèmmè kè benìtìbèe kòte kédì kényà menaà kèp̀ammú be kòbe tidiitì kè diwèi mbè bo mediè nke yé bè do kèèmmèmu bè bè nàké tì.

Bè do baámmè titouti kó dibanni

¹³ Otànkù yìè dèrì yìè, beheikènkótìbè nè ikuó niùbè nè Defiibe kè bèe tíí nyikuó wāàtì Esitadasi borè kénwéí Kuyie nkuó pátiri ò bè kàa ndì kó tináaàtì.

¹⁴ Kè bèe yà ikuó pátiri Kuyie ndo duó nkè M̀oyiisii wāri dì mièke tì wārimè ke tú Isidayeeriibe dò nkémbo titouti mièke nke otànkù yìénwè kó dibanni mièke.

¹⁵ Mèmmè bè yàmè ke dò bè dò nkép̀ìéké yehèkè yem̀òu mièke nè Sedisademmu. Mèmmè kè bèe p̀ìéké ke dò: Dekènè ditāri kékōñí odifíè dikpàà kou kó tifaàtì nè detie mbè tu dè mírì de kó tifaàtì nè tipuonti nè tifāpèùtì, kédòònè tì wārimè.

¹⁶ Bè p̀ìéké memme kè Isidayeeriibe yè kèwaanní tifaàtì, bá wè kòo d̀òò kutouku o c̀ìètè d̀ankù nè o p̀érímù mièke nè Kuyie nc̀ìètè p̀érímù mièke, nè bè tu d̀ìi b̀òrì meniè nkó dibòrì borè, nè dibòrì bè tu di Efadaimmu kperi dì borè.

17 Isidayeeribe bèè do tú tidaatì Babidōnni ke konní Sedisademmu kè bèe dōò titouti bēməu kēmbō, ke yānkūnne diwèl mēsàà, ke yé nè Nūnni bire Sosuwee kó dimōnni kēntō kētuokenní de yiè bè do í dōòmè mebotí.

18 Kè bè nkaa nKuyie nkuó pátiri yewe yeməu, kētúóté dibanni yiè ketiri kēntō kētuokēnē disōnni. Kè dibanni mməke yewe yēyiekè kè diniínni ntú dibanni denni dii yiè, kè bèe ānné metíimmè diemè ikuó yēm̄mè.

9

Bè kuōnnè mè Kuyie nké kù nàké bè caàrìmè

1 Mēm̄me de kóo tánkù omáà miēke bake diyìè sipísidé nè dinaannì yiè kè Isidayeeribee tí mbeməu ke bo bou dinùù kédáátí tifòòtòntì kēpū mbe yə mutáá.

2 Kè Isidayeeribe kó kubotí kəbe banté be caàrìmè kécánnénè ibotí tēi kəbe kēnnáá nKuyie mbe caàrìmè nè be yembè kōme.

3 Kè bèe íté kécómmú, kè bèe kaa nKuyie nkuó pátiri kēmməke tewebiètè mēfitímè mētāāti, kédeè kè bèe sōoté kēnnáá nKuyie mbe caàrìmè, ke dō tewebiètè mēfitímè mētāāti ke ninku ke kù bàá.

4 Kè Sosuwee nè Bani nè Kadimiēdi nè Sebanniya nè Būnni nè Sedebia nè Banni nè Kenanni kè bèe deke diwūōtōnni ĩnkè ke búúté kēĩnkè, ke bántè Kuyie nnè metammè kperímè.

5 Kè Defiibe Sosuwee nè Kadimiēdi nè Bani nè Asabunniya nè Sedebia nè Odia nè Sebanniya nè Petayaa kè bèe bēi nke dō: Íténè kécómmú kēsānte ti Yiè nKuyie nkuù te disānni sáá.

Esitadasi bántèmè Kuyie

Kè Esitadasii bántè Kuyie nke dò:
 Kuyie nfóò yètìrì dèu ke dò ntí nda sántí,
 fóò yètìrì pēēté yesāã nyemou,
 fóò te disānni.

⁶ Fó nhamáà fóò tu ti Yiè,
 fóò dòò kēĩnkè nè dèè kó dimàà bo kēĩnkè mièke,
 fóò dòò ketenkè nè dèè kó dimàà bo ketenkè mièke,
 dāmèèrì nè dèè kó dimàà bo o mièke.
 Fóò te demou ke dè fòù,
 kēĩnkè kó bekperíbè* ninku fóò ìkè ke da báá.

⁷ Ti Yiè nKuyie, fóò tãáté Abaraammu
 koò dènnè Uudi Kandee kó ketenkè koò yu ke yĩ
 Abarahammu.

⁸ Ke pénsìrì o yèmmè,
 koò dònè metaummè ke bèi nke yĩ,
 a bo ò duó nKannahã kó ketenkè,
 Itiibe nè Amōriibe nè Pedisiibe nè
 Sebusiibe nè Kidikasiibe bè bo kè,
 kòo tieke wenwe nè o yaábíó.
 Ke dòò a bèi ntì ke yé a wetímèmu.

⁹ Ke yà ti yembè fěũrìmè Esibiti
 kékeè be dabùò ntipèntì kóo dāmèèrì pēémmè.

¹⁰ Ke dòò mmebenkùmè péu nè tidietì,
 ke benke Esibiti kóo kpààti
 nè o kó betōmbè nè o èi kabe bemou,
 ke yé a do yàmè bè fěũnkomè ti yembè nè kemieke,

---

* **9:6 kēĩnkè kó bekperíbè:** Bè nàá mbèè kpéi die, ti í yé bèè kperíbè botí nku. Mònni mari dè bo na kèntú Kuyie ntòrè yoo diyè yoo otànkù nè siwãã.

ke bɛ dɛɛtɛ ke dɛ̀uk̀unne a yɛ̀tirì
kɛ̀ di kpaá ke dɛu nɛ̀ yíenní.

11 Ke kɛ̀ɛtɛ̀ dàmɛ̀èrì nɛ̀ mbè nùɔ̀ mmieke
kɛ̀ bɛ̀ nà dekperè kɛ̀sɛ̀ntɛ̀,
kàa diu mbèè do bɛ̀ bɛ̀tiní mɛ̀nie mmieke
ditàrì ɔ̀ɔ̀ do mɛ̀è botí dibinni.

12 Ke níí mbè ni kuyie nnè diwetirì
ké mbè ni keyènkè nɛ̀ muháá nkó diwetirì
ké mbè mí kɛ̀ bɛ̀ wùó mbè kèrí dè.
13 Kàa cùténí Sinaii tārì ìnkè kɛ̀ bɛ̀ béinnè,
ké bɛ̀ duó nha tié nnè a kuó
ìì tu timómmɔ̀nti kpeyi,
nɛ̀ a cìrìmù nɛ̀ a tannò sààye.

14 Kàa bɛ̀ nàké a kó diyie kpéi
dìì tu tɛ̀om̀pùtè yìè
ké bɛ̀ duó nha tannò nɛ̀ a kuó nɛ̀ a tié
kàa kóo tɔ̀ntì Mɔ̀yiisi tì mbè tùo.

15 Kè dikònni bɛ̀ pĩ
kàa cũ̀nní mudìi kɛ̀ɬnkè kɛ̀ bɛ̀è di.
Kè sinéyɛ̀ĩ bɛ̀ pĩ
kàa duó nkè mɛ̀nie nyènní dipèrì kɛ̀ bɛ̀è yā
kàa bɛ̀ nàké ke tú,
bɛ̀è kɔ̀tɛ̀ kɛ̀túótɛ̀ diheì a do béi nké parikè
ke dà a yóó duó ndì bɛ̀ yembè
kɛ̀ bɛ̀è tieke.

16 Kè tɛ̀fentè né deutɛ̀ ti yembè,
kɛ̀ bɛ̀è kpénk̀unne bɛ̀ to kɛ̀yete a kpɛ̀ti
bá bɛ̀ í ntũ̀nne a tannò.

17 Kè bɛ̀è yè̀ ntidiɛ̀ti a do dà̀ tì bɛ̀ cuokè
kékpénk̀unne bɛ̀ to kɛ̀yete a kpɛ̀ti,
kétãátɛ̀ ke bo wɛ̀tɛ̀ Esibiti
bè do borè ke pĩ mmudaatɔ̀mmú.
Fó nKuyie nha mɛ̀ ntú wèè cĩ̀enko wè nwe,

ke d̄ori mesàà nke kuò mmesémmè,
kàa miéke boo,
nè dè kpéí nha í mbè b̄ontóo.

18 Bá nè bè me ndòòmè f̄es̄omátínàd̄f̄è kénnaá nke tú:
Ntenè Kuyie nkùù ti d̄enneni Esibiti.

Bè do da yeténèmu kénnaá nke tú:
Ntenè Kuyie nkùù ti d̄enneni Esibiti.
Bè do da yeténèmu mediè.

19 Nè a kó mesémmè diemè kpéí,
nha í mbè yóu kè bè nháá ndikpáa miéke,
kè diwetirì baa ní mbè ni kuyie nnè keyènkè
ké mbè mí kè bè kèrí.

20 Kàa bè duó nha kó muyaá
kè bè bo na kémbaàtinè d̄èè wenni,
kàa cūñní mudii kéĩnkè kè bèè di.
Kàa bè duó mmenie nkè bèè yã.

21 Kàa mbè t̄o dikpáa miéke
ke d̄ò yebie nsipísìnàà
bá bè í mmònté mùmamù be yààti í nkèrí,
be naàc̄ei me nyí mmùúti.

22 Kàa duó nke bèè na ibotí nè yekpààtìȳo
nè yehékè yèè bè fité
nè Esim̄o kóo kpààti Sionni tenkè
nè Basãã kóo kpààti Oku k̄oke.

23 Kàa duó nkè be yaàbí sũũ
kémaat̄enè siwãã d̄ommè kéĩnkè,
kàa bè tanné dih̄ei a do béi nképarikè
ke d̄ò a yóo duó ndi be yembè kè bèè di tieke.

24 Kè bè bí d̄i ta ké di tieke,
kàa duó nkè bèè do bo de kó ketenkè
kè bèè bè b̄òúté,
kéduó nkè bèè na Kannahãã k̄obe

nè be kó bekpààtìbè nè bèè bo be tenkè miεke.
 Kè bè mbè dàòri bè bè dó mmè,
 25 kέfietε yehekè iduotí fité yè
 kè ye tenkè naati,
 kέtieke sicéĩ kè sì piéké tinentì
 nè sibií bè keú sì,
 kè fínyĩ kó detie nnè fikíε kπερε
 nè titebiiti timou botí kó detie,
 kè bè nyo nke sànnè kédunne
 kέtuo nha bè dòò mèè sàà nkprí.

26 Nè memme kè be too kpenke
 kè bèe yete a kpeti kédootóo a tié
 ke ì bütinné,
 kέkuo bèè nàá nha pāānāāntì
 bèè do bè tié nke tú bèe wētení a borè.
 Bè do da yeténèmu mediè.
 27 Memme kàa deite a nùtè be ïnkè
 kè be dootitabèe bè do mudoò,
 kè bèe ta meyeñcaàrimè miεke ke da kuónnè,
 kàa mbó keĩnkè kέkeè be dabùò.
 Nè a kó mesémmè miεke kέ bè duó mbèè bo bè
 deeténè be dootitabè.
 28 Bè ta dìi mōnni meom̄p̄umè miεke
 kέwēte kέta meyei mmudòòrimù,
 kàa nóóte a nùtè be ïnkè
 kè be dootitabèe bè na kέ mbè fěũnko.
 Kè bè da kuónnè kàa mboní keĩnkè kέkeè,
 kέ bè deeté kuce mēp̄eu nè a kó mesémmè kprí.
 29 Kàa bè tié nke dò bèe wētení a borè,
 kè tefentεe bè deuté kè bè í nyie nke kènté a tié
 kέyeténè a tannò,
 bè bo ntū nyè kénfòu,
 kè bèe kprénkunne be to,

bè í nyie nke kènté a kpèti.

³⁰ Kàa mbè m̀òkenè meminnímè yebie mpéu miéke,
kédúó nha kó muyaá mbèè nàá nha pããnáàh̀ti
kè bè mbè tiè, bè mè nyí nkènté,
memme kàa duó nkè yehékè teyè k̀òbèè bè na.

³¹ Nè a kó mesémmè kpéí nha í mbè k̀òò bəm̀əu,
a í mbè dootóo,
ke yé a túmè Kuyie nku ke d̀òori mesàà,
ke m̀òke oǹti kó mesémmè.

³² Áú! Ti Yiè nKuyie nha deumu ke kpeń̀ni,
ke duò tikõmb̀ùàti.
F́ó nwèè pĩ mmetaummè a ti d̀òònè mè,
a báá c̀è mmeháárímè ti ta mè,
t́inti nè ti kó bekpààtibè
nè bèè baké ti kó yehékè,
nè ikuó niùbè nè ti yembè,
ti kó kubotí kuməu,
kétúóté Asidii kó bekpààtibè ti do d̀ii yiè k̀éntə
kétuokenní yíe.

³³ T̀ii ti t̀ùòkení tíməu ti miéke a naatimu,
a d̀òò dè wennimu,
t́i c̀ààrè.

³⁴ Ti kó bekpààtibè nè bèè ti baké
nè ikuó niùbè nè ti yembè bè í yie nha tié,
bè í t̀ũnne a kuó nè a tannò.

³⁵ Bá nè a me mbè dúómmè dihei
kè bè di te ke di baké,
kàa bè d̀òò mesàà mme botí mme botí de kó
ketendiekè,

ketennatikè, bè í nyie nke da t̀ũnne,
bè í nyóu med̀òòrímè yeime.

³⁶ Nte t́inti yíe nke tú tidaat̀i

dihèi a do duó ndì ti yembè,
 ke dò bè mbo ke yo ntidiiti kè dè be naati.
 Tîi né naá ntidaati yíe nde kó dihèi miεke.
 37 Bekpààtìbè a duó nkè bèe ti na
 ti yei ñkpéi bèe né yo nde kó tidiiti,
 ke ti dōorinè bè dómè tínti nè ti wūō,
 kè ti bo meyeñcaàrimè diemè miεke.

10

Isidayεeribe do tããtémè ke bo ntũ nKuyie nkuó

1 Nè dèè kó dimàà ti tũ̀kení de kpéi, kè ti wēnné
 kédóunnè Kuyie ndinùù kéwāri dipátiri kè ti kó
 bekpààtìbè nè Defiibe nè ikuó niùbè kè bèe ìkú be n̄ou.
 2 Nte bèè do ìkú be n̄ou be yètè: Akadia bire Neemii
 wèè do tú kùmàndáà nè Sidikia.
 3 Sedaya nè Asadia Idimmeya.
 4 Pasuu nè Amadia nè Madikia
 5 Atuusi nè Sebanniya nè Maduki
 6 Adimmu nè Medemoti nè Abudiasi
 7 Danniyeeri nè Kinnettonni nè Baduki
 8 Mesudammu nè Abiya nè Minyaminni
 9 Masia nè Bidikaii Semmaya.
 Ikuó niùbè kó kutōnkù kōbe mbe,
 10 kéféi nDefiibe kó kutōnkù kōbe Asanniya bire
 Sosuwee, Enadadi bí miεke kè Binnuii yènní nè
 Kamiēdi,
 11 nè be tebite Sebanniya nè Odiya nè Kedita nè
 Pedaya nè Annani,
 12 nè Misee nè Deabu nè Asabia
 13 nè Sakudi nè Sedebia nè Sebanniya
 14 nè Odiya nè Bani nè Beninu.
 15 Bekpààtìbè kó kutōnkù miεke Padeosi nè Pasati-
 Mōabu, nè Edammu nè Satuu nè Banni,

- 16 nè Bunni nè Asikadi nè Bebaii,
 17 nè Adonniya nè Bikibaii nè Adinni,
 18 nè Atee nè Esekiasi nè Asuu,
 19 nè Odiya nè Asummu nè Besaii,
 20 nè Adifi nè Anatoti nè Nebaii,
 21 nè Makipiasi nè Mesudammu nè Esii,
 22 nè Mesesaberi nè Sadaki nè Yaduə,
 23 nè Pedatia nè Annani nè Ananniya,
 24 nè Osea nè Ananniya nè Asubu,
 25 nè Adosesi nè Pidisa nè Sobeki,
 26 nè Deummu nè Asabuna nè Maseya,
 27 nè Aiya nè Annani nè Anaa,
 28 nè Maduki nè Adimmu nè Baana.

29 Tinti Isidayeribe ke né yíenè ikuó nùbè sɔmbɛ nè Defibe nè bèè bàa yebòrè nè bedèmbè nè bèè pī nKuyie ncīètè miεke mutōmmú nè bèè kó dimàà do yatenè ibotí tɛi kɛntū nKuyie nkuó nè be pobè nè be bí initidaai nè initipòì bèè kó dimàà dò nké na kékeè.

30 Mɛm̄m̄m̄ ti kɔbe bèè tu bɛkótíbè kè bèε bè wɛnnénè kédóunnè Kuyie ndinùù kébéi nképarikè ke dò: Ti bo ntū nku kuó nè kù do duó nyì ku kóo tãnti Mɔyiisi kòo ì wàri kéndɔəri ku tié nnè ku kuó nè ku tannò dè yɛmmè.

31 Kè bèε yíé kébéi nke dò: Ti í yóó duó nti bí di nhèi kɔbe kè bèε puoke yoo tí túóké be kó besapàmbè képuó nti bí.

32 Kè dihéi yembè mɛ ntɔní be potanti tɛm̄pùtè yìe ke fiiti yoo dibanni marì yìè ti báá tì donté. Dibenni yiènni kesoó mmukútímù, kè bèè ti mɔkenè yebàà nti yè mbè pã.

³³ Kè ti túóté metããtímè timóm̃m̃m̃be ke bo nduò mm̃editíbbii mm̃emáà bá dii benni Kuyie ntóm̃m̃ú kpéí.

³⁴ Kè bè bo ndonnè p̃éèbè bè pãã mbè Kuyie mbá dii yiè nè de kó tidiiti nè bè kù feu ì wũõ yewe yem̃ou ke cúnko nè bè kù feu ì sioñp̃usi kó yewe nè yebaa nkó yewe nè otããp̃anwè kó dibanni nè yebaa nteyè nè dèè kó dimáà tu Kuyie nkper̃e nè bè bo nkòu ì wũõ meỹei ncíemmè kpéí Kuyie ncíètè mĩeke kó mutóm̃m̃ú mum̃ou.

³⁵ Tínti ikuó niùbè nè Defiibe nè kubotí kum̃ou kè tí tãã tété ke bo yà ti yó nwaànní m̃èè botí ideí bè yó ntuònnè ì iwũõ diwũõtònni ìnkè bá dii benni, bá t̃èè c̃ìètè nè te kó m̃fiè ti wàri Kuyie nkuó pátiri mĩeke ke ỹe ndè ndòmmè.

³⁶ Kè ti náké ke dò: Ti dò nkéntouní Kuyie ncíètè mĩeke ti paa nkó tidiiti ketiti, detie ndem̃ou kó yetebe ketiyè bá dii benni,

³⁷ nè ti bí ì tu Mpo nè ti wũõ ketiyì. Ti wàrimu Kuyie nkuó pátiri mĩeke ke tú ti ntouní iwũõ dĩyì nè isám̃p̃òì de kó ibí ketiyì Kuyie ncíètè mĩeke, ikuó niùbè bèè p̃i mm̃utóm̃m̃ú Kuyie ncíètè mĩeke be kpéí.

³⁸ Kè bè dò nkénduó mm̃uyuo nsààm̃u nè yetebe sàayè nè menaà mp̃ammè nè mekùò ke dè duò nyikuó niùbè Kuyie ncíètè mĩeke. Kè ti níi kùúti ke d̃èite tidiiti ti túóté d̃èè tu dep̃ínnè kéduó nDefiibe, ti ekè yem̃ou ti yó m̃me ndòri.

³⁹ Kè ikuó niùbè Añoó bí mĩeke kòò m̃ou níi nneínè Defiibe bè yóó cuó dii m̃ònni bè kùúti ke d̃èite t̃i diiti kó dep̃ínnè, kè Defiibe dei de kó dep̃ínnè kó dep̃ínnè ké dè tanné Kuyie ncíètè kó tidiiti kó

kudieku.

⁴⁰ Tεε cǐētè miεε nke Isidayεεriβε nε Defiβε nόòrì dè be diiti kó depínnè ìnkè de bomè dèè tu: Tidiiti nε menàà nε mekùò nε tinenti tii pǐñnè Kuyie ncǐētè mutōmmú ikuó niùbè nε bèè bàà yebòrè nε bedèmbè bè pǐñnè tì mutōmmú.

Memme ti do dōòmè kè dè bo yie nkè ti báá dootóo Kuyie ncǐētè.

11

Bè do kàammè Sifube bèè wète kékonní Sedisadεmmu

¹ Sifube kó bekpààtibè bèè do bo Sedisadεmmu. Sifube sōmbe bèè do bo yehεkè tεyè kè bèè tǎá tété benitibè tepíitè ìnkè kédeite oniti omáà omáà kòo kote kέmbo Sedisadεmmu Kuyie nhei kè besōmbe nkpaá be εkè.

² Memme kè benitibèε mω Kuyie nkó mesàà mbenitibè bèè duó mbeμάà ke bo kote kέmbo Sedisadεmmu be kpéí.

³ Isidayεεriβε sōmbe nε ikuó niùbè nε Defiβε nε Kuyie ncǐētè tōmbè nε Sadoμω tōmbè yaàbí, kè bè mbo be εkè bá wè o tenkè. Nte bèè do baké baké yehεikarè ke bo Sedisadεmmu be yètè:

⁴ Sudaa wuω nkōβε mabè nε Bensameε kōβε mabè bè do bomu Sedisadεmmu.

Sudaa wuω nkōβε do tú: Madadeyεedi kòo peité Sefatia, kè Sefatia peité Amadia kè Amadiaa peité Sakarii kòo peité Osia kè Osiaa peité Ataya bèè do tú Pedesi naàmùnkù kōβε.

⁵ Sidonni weè peité Sakarii, kè Sakarii peité Yoyadibu kè Yoyadibuu peité Adaya kè Adayaa peité

Asayaa kè Asayaa me ntó peité Kōdi-Osee kè Kōdi-Osee peité Baduki kòo peité Maseya.

⁶ Pedesi yaàbí miéke bèè do bo Sedisadammu ke bo benitidaabè sikousinàà nè sipísikuò nè bèni (468) bèè tu yekōmbò yembè.

⁷ Esaii weè do peité Itiyēdi kè Itiyēdii peité Maseya kè Maseyaa peité Kodaya kè Kodayaa peité Pedaya kè Pedayaa me ntó peité Yoeri kòo peité Mesudammu. Bensamee wuò nkòbe mbe bèè do bo Sedisadammu,

⁸ kényénè Kabibaii nè Sadaii kè bèe wēnné bemou kēmbò sikousiwei nè sipísidé nè bèni (928).

⁹ Sikidi bire Sowēeri weè do baké de kó ditīnni kè Sennuyaa bire Sudaa ò pòkoo.

¹⁰ Ikuó niùbè miéke kè Yoyadibu bire Yedaya ríbo nè Yakinni.

¹¹ Ikuó niùti diewè Asitubu weè do peité Medayoti, kòo peité Sadaki, kòo peité Mesudammu kòo peité Idikiya kòo peité Sedayaa.

¹² Kè bèe yíénè be naàmùnti kòbe bèè do pī nKuyie nčíètè mutōmmú, kè bèe wēnné sikousini nè sipísidé nè bèdébè (822). Madikia weè do peité Pesuu kè Peseuu peité Sakarii kè Sakarii peité Amutisi kè Amutisii peité Pedayaa kè Pedayaa peité Yedokammu, kòo peité Adaya.

¹³ Kè bèe yíénè sicēĩ kó bekótíbè sikousidé nè sipísinàà nè bèdébè (242) nè Amasaii bèè do tú o botí kòbe: Imee weè do peité Misidemoti kòo peité Asaii kè Asaii peité Asadēdi.

¹⁴ Nè behāāpòmbè yekōmbùò yembè bèè do tú o botí kòbe Sabidieri weè do baké de kó ditīnni, ò do tú Akedodimmu bire nde.

15 Bunni weè do peité Asabia kè Asabiaa peité Asidikammu, kòo peité Asubu, kè Asubuu peité Semmaya Defiibe botí kòbe mbe.

16 Nè Defiibe kó bekótíbè bèè do baké Kuyie ncîètè towaà kó mutāmmú Sabetaii nè Yosabadi

17 Asafu weè do peité Sabudi, kè Sabudii peité Miseen, kè Miseen peité Matanniya beè do òò niité Kuyie nsāā nkó iyie kè betòbèe né cóúté. Kè Bakibukia ntú odèrì Matanniya tebii mieke tēè ò pòkoo, kényièné Abuda. Yedutunni weè do peité Kadari, kè Kadari peité Sammua kè Sammua né peité Abuda.

18 Defiibe bèè do bo Sedisadēmmu bè do bo sikousidè nè sipisìni nè bènàà ndi (284).

19 De kó difōnkúò bèè bàa yebòrè kè bè ntú Akubu nè o naàmùnkù kòbe bèè do ò mbo yebòrè kè bè mbo tekòutè nè sipisìyiekè nè bèdébè (172).

20 Defiibe sòmbè nè ikuó niùbè nè Isidayeeribe sòmbè kè bè mbo Sudaa kòbe kó yehèkè tēyè mieke bá wè o èi.

21 Bèè do tú Kuyie ncîètè kó betāmbè beè do bo Sedisadēmmu kó dicēkarì bè tu di Ofèri, Tisia nè Kisipa kè beè mbè ni.

22 Asafu weè do peité Miseen, kòo peité Matanniya kè Matanniya peité Asabia, kè Asabiaa peité Bani kòo peité Usii, kòo nni Defiibe Sedisadēmmu mieke, Asafu kó kunaàmùnkù kòbe mbe, bèè do ni bèè tu bedèmbè kó ditfīnni Kuyie ncîètè mieke.

23 Bèè yó mbie ndebémbénnè, okpààti do wàrimu be yètè kényé ò yó mbè toti mèè botí mutāmmú bá dìi yiè.

24 Sedaa naàmùnkù kou Mesesabεeri birε Petayaa Sudaa wuə nkou weè do náánnè bε kó diyètìrì Pεδεσι kóo kpààtì borè.

Sifubε təbè bèè do í bo Sedisadεmmu

25 Sudaa wuə nkəbε mabè bεè do bo Kidiya-Adiba nè o kó sihekεsí kè bεtəbè mbo Dibonni nè o kó sihekεsí kè bεtəbè bo Yekabusedi nè o kó sihekεsí.

26 Kè bεtəbè bo Yesuwa nè Mədada nè Bεti-Padeti

27 nè Asaa-Suadi nè Bεerisebaa nè ye kó sihekεsí.

28 Nè Sikidaki nè Mεkonna nè dε kó sihekεsí

29 nè Ā-Diməə nè Tisodea nè Yadimuti

30 Sandoaa nè Adudammu dε kó sihekεsí nè Dakiiisi nè o kó sihekεsí nè Asekaa nè o kó sihekεsí bè do bo Bεerisebaa bakù cə̀nku nku kə̀ntə kə̀tuəkenè Inəmmu kó kubiriku kubakù yóú bíékè.

31 Bensamεε wuə nkəbε do bo Kebaa nè Mikimasi nè Aya nè Bεtεeri dε kó sihekεsí nsi,

32 Annatəti nè Nəbu nè Ananniya

33 Asəə nè Damaa Kitaimmu

34 Adidi nè Siboyimmu nè Nεbadadi

35 Dədi nè Anəə nè bè do tú dè beyántìbè kó kubiriku.

36 Kè Defiibe mabè mbo Sudaa kəbε nè Bensamεε kəbε cuokè.

12

Bè bàtεmè ikuó niùbè nè Defiibe

1 Ntε ikuó niùbè nè Defiibe bèè do neínè Sodobabεeri Seditieri birε nè Sosuwee kékò Sedisadεmmu Sedayaa nè Sedemii nè Esidadasi

2 nè Amadia nè Maduki nè Atuusi,

3 nè Sekanniya nè Edeummu nè Mεdeməti.

4 Ido nè Kinnεtoii nè Abiya.

5 Minyaminni nè Maadia nè Bidikaa,

⁶ nè Semmaya nè Yoyadibu nè Yedaya.

⁷ Saduu nè Amōki nè Idikiya Yedaya beè do tú bēè ní ikuó niùbè bembε nè bε tebií Sosuwee kó dimònni.

⁸ Defiibe miεke Sosuwee nè Binnuii nè Kadimiēdi nè Sedebia nè Sudaa nè Matanniya nè o tebií beè do niù iyie nKuyie nciētè miεke.

⁹ Kè bε tebií Bakibukia nè Unni kè bè mbo bε iikè kε pī mbε kó mutōmmú.

Ikuó niùbè diebè kó yeγètè

¹⁰ Sosuwee weè do peité Yoyakimmu kè Yoyakimmu peité Ediasibu kè Ediasibuu peité Yoyada.

¹¹ Kè Yoyadaa peité Yonnatanni kè Yonnatannii peité Yadaa.

¹² Yoyakimmu kó dimònni kè ikuó niùbè bèè baké tinaàmünti beè tu biε: Sedaya wèè do baké Medaya kó kunaàmùnkù kè Ananniya mbaké Sedemii kòku.

¹³ Kè Mesudammu mbaké Esitadasi kòku, kè Yoananni Amadia kòku.

¹⁴ Kè Sonnatã mbaké Meduii kòku, kè Sosefu mbaké Sebanniya kòku.

¹⁵ Kè Adina mbaké Adimmu kòku, kè Edikaii mbaké Medayoti kòku.

¹⁶ Kè Sakarii mbaké Ido kòku, kè Mesudammu mbaké Kinnetonni kòku.

¹⁷ Kè Sikidi mbaké Abiya kòku, kòò tòu mǎu mbaké Minyaminni kòku, kè Pidotayii mbaké Mǎdia kòku.

¹⁸ Kè Sammuyaa mbaké Bidikaa kòku, kè Sonnatã mbaké Semmaya kòku.

¹⁹ Kè Matennaii mbaké Yoyadibu kòku, kè Usii mbaké Yedaya kòku.

20 Kè Kadaii mbaké Sadaii kòku, kè Ebeε mbaké Amòki kòku.

21 Kè Asabia mbaké Idikiya kòku kè Netanneεεedi mbaké Yedaya kòku.

22 Ikuó nìùbè diebè Ediasibu nè Yoyada nè Yosannani nè Yadura be kó dimònni kè bè wāũmu Defiibe kó bekótibè yètè kéntò kétuòkennì Dariyuusi Peresi tenkè kóo kpààtì diewè kó dimònni.

23 Defii wuò nkòbe bèè baké bè do wāũmu be yètè okpààtì dǎòrìmè pátiri mieke kéntò Ediasibu birε Yosannani kó dimònni.

24 Bèè do baké Defii wuò nkòbe bèè do tú Asabia nè Sedebia nè Sosuwee nè Kadimiēdi birε nè be tebiì sù do ã mbo be ìikè ke diè Kuyie nkóo nìtì Dafiti kó iyie, bá wè o kó mēfiè ndòmmè kè bè ndiè nke sǎntì Kuyie.

25 Matanniya nè Bakibukia nè Abudiasi nè Mesudammu nè Tadimǎo nè Akubu bèè do tú bèè bàa yebòrè kó yetuo tinenti do ã nhǎ yèè mieke.

26 Bè do pī mbe tǎmmú Sosuwee birε Yoyakimmu, Yotisadaki yaàbirε kó dimònni ndi. Neemii wèè do tú kùmàndáà kè Esitadasi tu ikuó niùtì nè ikuó wǎàtì de kó dimònni.

Bè baámmè kuduotí kó dibanni

27 Ti maá dìi mònni Sedisadεmmu kó kuduotí kédeè, kéce nDefiibe εkesí simou mieke, ké bè nàké kè bèè tíi nSedisadεmmu kè tí ãnné dibanni kéndiè nyiyiè nke bie nyebàrè nè tikùtidùùtì nè tibómbonti, ke déúkùnko Kuyie nyètìrì.

28-29 Beyendembè bèè do maá kéfité Sedisadεmmu nè ditenni Nefotaa kétúóté Bēti-Kidikaadi kéntò kétuòkenè Kebaa nè Asimafeti, kè bèè tínnì Sedisadεmmu.

30 Kè ikuó nìùbè nè Defiibe kè bèe wénkùnnε bemáà kéwénkùnnε Isidayεribe bemou, kéwénkùnnε kuduotí nè yebòrè.

31 Kè n tāāté Sudaa wuò mmiεε bekótíbè kéduó nkè bèe deke kuduotí ìnkè kè n toté yedentĩrè diyéè yédéè, kè diketirii kété kubakù youú kénwetí bè tu dè Tikùtì kó dibòrì.

32 Kè Osea mbè tũnko nè Sudaa wuò nkó bekótíbè dikéè,

33 Asadia nè Esitadasi nè Mesudammu,

34 nè Sudaa nè Bensamεε nè Sedemii nè Semmaya.

35 Ikuó nìùbè miεε, kè Sonnatāā bire Sakarii ntò tεheutè, weè yààribè tu: Semmaya nè Matanniya nè Misee nè Sakuu nè Asafu.

36 Kè bèe yíénè be tebí Semmaya nè Asadεedi nè Midadaii nè Kidadaii nè Mahaii nè Natannεyεedi nè Sudaa nè Ananni. Kè bè ntò debémbénnè nè sihéú Kuyie nkóo tǎntì Dafiti do dǎò dè. Ikuó wāàtì Esitadasi weè do ni de kó ditĩnnì.

37 Bè tũòke dii mǎnnì dibòrì bè tu di tεbintε kó dibòrì, kényóu kuduotí kētũnnε yedetisàkè yèè kòrinè Dafiti kó dicεkarì dii sǐ ntekpààtìcǐètè, kápēēté kétuòke dibòrì menie nkperi diyìè yìèní kèè bíékè.

38 Kè didentĩnnì dérìi kété kubakù cǎnku bíékè, m mómumuò nkè nní mbè tũ. Kè Sudaa wuò nkó bekótíbè dikéè sǎnni n neinè, kè tí tuòke fεpēēpũnnétofe kó dibòrì kuduotí pēkè dè,

39 késǎtè kétuòke Efadaimmu kó dibòrì nè Yesanna kperi, nè bè tu di siyǐi kperi, késǎtè kétuòkenè Ananεedi kó didènnì nè bè tu di tekòutè kó didènnì, kápēēté kétuòke ipe kó dibòrì ke kǎá mbebarìbè kó dibòrì.

40 Kè yedentĩrè yédéè tuòke Kuyie ncǐètè kéta, kè m múnke bè neinè nè bebeémbè kó ditĩnnì kòbe mabè

bèè do n neínè.

⁴¹ Kè ikuó niùbè Ediakimmu nè Maaseya nè Minyaminni nè Misee nè Ediyoyennaii nè Sakarii nè Ananniya kè bè eu siheú.

⁴² Kè Maseya nè Semmaya nè Edeasaa nè Usii nè Yoananni nè Madikia nè Edammu nè Esee kè bè diè, kè Sisidasia bè ni.

⁴³ De yiè kè tí fié iwũṣ péu Kuyie nkémbò diwèi miéke. Kuyie nkuù do tì duó diwèi de yiè, benitipòbè nè ibí kè bè nyānku Sedisadεmmu, bèè bo medétimè kè bè nyo bè íítímè.

Ikuó niùbè nè Defiibe bè dò nkénte dè

⁴⁴ De yiè kè bèe tāáté benitibè kè bè bo mbaa tidieti kécóu tidiiti bè pāā ntì Kuyie nnè tidiketiti nè depíinnè bèè bo depaa ke kuuti bè dò nke ní duó ndè ikuó niùbè nè Defiibe kpéí. Benitibè do pénsirìmu Defiibe nè ikuó niùbè bè pī mmùù tōmmú.

⁴⁵ Kè bè mpī nKuyie ntōmmú ke dṵori mēwénkùmè kó ikuó benitibè, bεmbe nè beyendembè nè bèè bàa yebòrè bè do tū nKuyie nkóo tōntì Dafiti nè o bire Sodomṵo bè do dṵú ndì nùù ndi,

⁴⁶ kétúóté Dafiti nè Asafu be kó dimònni bèè niù iyie mbè do bomu ke ní nni beyendembè kè bè dèúkunko Kuyie nyètìrì ke kù sāntí.

⁴⁷ Sodobabεeri kó dimònni nè Neemii kperi Isidayεeribe bεmṵu do duómmu bè dò nkéduó ndè bεdembè nè bèè bàa yebòrè bá dii yiè, kédei dèè tu Kuyie nkperε kéduó nDefiibe kè bèe dei ikuó niùbè Anṵo yaábí kperε ké bè duó.

13

Neemii do wète kètūntemè Kuyie ntōmmú

¹ Mem̀me bè kàammè M̀oyiisi ẁari ìi kuó ḱyà ti ẁarimè ke tú Am̀oniibe nè M̀abiiibe bè bá nk̀aké Kuyie nk̀obe kó dit̀nni bitì nè bè bo mbomè.

² Ke ýe bè do í comè Isidayeeribe ké bè p̃a mudii nè meniè, bè M̀abiiibe bè do yietí Badammu, k̀o b̀onté kus̀nkù Isidayeeribe k̀e ti Yiè nKuyie nceete de kó kus̀nkù k̀e k̀uu naá mmesàà.

³ Bè k̀aa ndii m̀nni Kuyie nkuó pátiri k̀e Isidayeeribe d̀enne be cuokè bèè kó dimàà í tú Sifube weti weti.

⁴ Dè do ś nyikuó niùti nhEdiasibu weè baké Kuyie ncìètè kó tidieti. Ò né do me ntaunnèmè Tobiya

⁵ k̀o ò duó nkudieku makù bè do ãà k̀u yep̀arè bè p̃a nyè Kuyie nnè ku cìètè kó tinenti nè dep̀ínnè bè do s̀s nóté dè kéduó nKuyie, tidiiti nè menàà mpammè nè mekùò bè do dò nke ní duó ndè Defiibe nè beyendembè nè bèè bàa yebòrè nè dèè do tú ikuó niùbè kperè.

⁶ De kó dim̀nni dè do ś mmí nNeemii n yí bo Sedisademmu ke ýe okp̀ààti Aditakisesi kp̀ati benni sipísità̀ati nè yèdéè mièke n do k̀temè o borè Babid̀nni k̀e ti d̀o yewe sám̀pó k̀o m p̃a kuce k̀e n ẁetení Sedisademmu.

⁷ Mem̀me n yàmè meyei Ediasibu do d̀òmmè kéduó nTobiya Kuyie ncìètè kó kudieku makù.

⁸ Kè dè n yonke mediè, k̀e n denne Tobiya kó tinenti tim̀ou de kó kudieku mièke,

⁹ kéduó nkè bèè k̀u d̀ò mewénkùmè kó ikuó. Kè n t̀oní Kuyie ncìètè nenti nè yep̀arè bè k̀u p̃a nyè nè tihúúnti ḱwète ḱtanné ku mièke.

10 Kè n keè bè ténke í duòmmè Defiibe bè do dò nké mbè duò ndè, bembè nè bedèmbè kè bè ciété ke kũòtí be paa nke yóu Kuyie ntómmú.

11 Kè n kpannè bebeémbè mùù kpéí nte kè bè yóu kè Kuyie ncíètè kó mutómmú do, kédeè kétéí nDefiibe kéduó nkè bèe sooté be tómmú.

12 Mémme kè Sudaa kòbe bemouu ndèi be kpere bè mòke de kó depííndè ke àà Kuyie nkó yebuò.

13 Kè n tãátè ikuó nùtì Sedemia nè ikuó wãàtì Tisadòki nè Pedaya Defii wuò nkou, kè Matanniya bire Sakuu kó debire Annani nhò teénnè, bè do bè yému kè be dàòrìmè síé, kè m bè duó mmutómmú kè bèe nte bè bo ntotimè tidiiti be tebíí.

14 Áú! N Yiè nKuyie nha báá yè n kpéí nè m pí mmùù tómmú sààmù a cíètè mu kpéí nnè n tũnnèmè a kuó.

15 De kó yewe miéke bake kè n yà benitibè Sudaa èi miéke kè bè nàù fínyí kó yebe diyetituo miéke teomputè yiè kè betòbè tóu tidiiti ke deenko be sãmmarímúbè nè menaà mpàmmè nè fínyí kó yebe nè fikíé kpere nè tinenti teti péu ke kũunnè Sedisademmu, kè m bè cau nke dà bè bá nfiiti be potanti teomputè yiè.

16 Kè Tiiri èi kòbe bèè bo Sedisademmu kè bè touní siyíi nè tipotanti tibotí tibotí ke fiitinè Sudaa kòbe Sedisademmu miéke teomputè yiè.

17 Kè n kpannè Sudaa kó bekótibè ké bè nàké ke dò: Di dàòri ba mbotí nku ke sīnkunko teomputè kó diyèè?

18 Dè í dò ndi yembè do me ndòò, kè Kuyie nduó nkè meyei ntí do, tínti nè ti èià? Di sīnkunko

dii m̀nni teom̀pùtè kó diyìè di d̀ke íinko Kuyie mmieke nke Isidayeeribe ìnkè.

19 De m̀nni ndi n duóm̀mè kè bè níi kpetínné Sedisademmu kó yebòrè kuyuoku kè d̀e wenté teom̀pùtè, kèmbaanè teom̀pùtè bo p̀è̀témè kè bè né yè kpeté, kè n d̀ite n k̀be mabè kèbannè kè bè nàké ke d̀ bè báá yie nkè tipotantì matii tanní dihèi teom̀pùtè yìè.

20 Kuce m̀máà ndi yoo m̀démè n yàmè bepotambè d̀ennemè be potantì kékénné kuduotí f̀nkúò.

21 Kè m̀ bè kpannè ke d̀: Dè d̀ommè kè di kènné kuduotí? Kè di dè yìè n yóó di p̀immu. De kó diyìè nè yewe yèè kpaaní òm̀òu ténke í nyènnè tipotantì teom̀pùtè yìè.

22 M̀m̀me n nàkémè Defiibe ke d̀ bèè d̀òò b̀máà m̀wénkùmè kó íkuó kékote kèmbaa yebòrè kè d̀e yie nkè bè báá s̀nk̀nnè teom̀pùtè kó diyìè.

Nè de kpéí, áú! Kuyie nha nyé n kpéí, f̀ nwèè tu osàù, á n kuó m̀esémmè.

23 M̀m̀me n yàmè Sifube mabè tùókémè Asidodiibe nè Am̀niibe nè M̀abiibe mieke benitipòbè.

24 Kè bèmabè nàá nhAsidotiibe kó tináàntì kè betòbè nàá ntiteti, bá bè ténke í nàá nSifube kó tináàntì.

25 Kè m̀ bè kpannè mediè kè bè b̀nté kus̀nkù, kèpuotí bes̀kùbè kèf̀ri be yùtì, kèduó nkè bèè parikè kèyú Kuyie nyètiri ke d̀: Ti í yóó bè duó nti kó besapàmbè kè bèè puó m̀e bí, ti me nyí yóó túóké be kó besapàmbè kèpuó nti bí yoo tí bè puoke ti móm̀m̀m̀be.

26 Kè m bè nàké de kó meborime meè bəmmè Sadoṃə wèè do tú Isidayeeriḃe kóo kpààtì, ibotí tɛi iməu miεε okpààtì məu do í bo wèè ò mǎnnè tikpàtì Kuyie ndo ò dǎmu kóò dǎò okpààtì kòo mbaké Isidayeeriḃe bəməu. Nè memme kè benitìbè ibotí tɛi kabεε ò tɛnte kòo yeténè Kuyie.

27 Kè m bè kprannè ke dà: Ti ténke í dǎ kékeè kè di dǎəri meyi ndiemè miε mbotí ke tóu ibotí tɛi kó benitipòbè ke caəri Kuyie nyètìrì.

28 Dè do sǎ ikuó niùtì diεwè Ediasibu birε Yoyada po Sāmbadaa Odoniḃe botí kou kóo sapàà nwe, kè nh ò bèti m borè.

29 Kuyie nha nyé de kó benitìbè kpéi bèè do càke a yètìrì nè a tǎmmú, kètǎte metaummè a do dǎònnèmè ikuó niùbè nè Defiḃe.

30 Memme m bè dǎòmè mewénkùmè kó ikuó kéwǎte kékanne ikuó niùbè nè Defiḃe bá wè o tǎmmú.

31 Kè n wǎte kédəu mmeḃiè ti yóó ntəuní mèè botí idéi Kuyie nciǎtè nè tidipàntì.

Kuyie a nyé n kpéi ké n dǎò mesàà.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16